

Beretning angaaende de ambulante Rodfrugtforsøg samt Statens Rodfrugtforsøg i Almindelighed

for Aaret 1899.

Ved **L. Helweg.**

I. Forsøg i Vestjylland til Undersøgelse af Rodfrugt- arternes relative Brugsværdi.

Forsøgene har til Formaal at undersøge, hvilken Rodfrugt-
avl der under vestjydske Forhold kan give den værdifuldeste
Afgroede. De er fortsatte efter samme Plan som i 1898, hvor-
for der med Hensyn hertil skal henvises til Omtalen af disse
Forsøg i nærværende Tidsskrifts 6. Bd. S. 110. I 1899 har
Forsøgene været anbragte hos følgende Jordbrugere.

- 1) Fhv. Gæstgiver Hans Jensen i Varde, sandmuldet Jord
med Lerunderlag i god Gødningskraft.
- 2) Gaardejer Skaarup, Aadum ved Tarm, let sandmuldet Jord
med Sandunderlag i ringe Gødningskraft. Kaalroer og
Turnips var stærkt angrebne af Kaalbroksvamp. (Ny For-
søgsvært).
- 3) Folketingsmand Rasmus Nielsen, Hammerum, sandblandet
Jord med Sandunderlag i god Gødningskraft.
- 4) Forpagter Burgaard, Nørre Vosborg, Vemb, let sand-
muldet Jord med Sandunderlag i ringe Gødningskraft og
temmelig uren. (Ny Forsøgsvært).
- 5) Frøavler Hvidbjerg, Pejbjerg, Holstebro, let sortmuldet
Jord i ringe Gødningskraft.
- 6) Gaardejer Jacobsen, Hansskov, Humlum, lerblandet Muld-
jord i temmelig god Gødningskraft.
- 7) Bestyrer Espensen, Lundhede ved Skive, let sandmuldet
Jord med Sandunderlag og i ringe Gødningskraft.
- 8) Handelsgartner Laursen, Jebjerg, dyb Muldjord med Ler-
underlag og i god Gødningskraft.

- 9) Konsulent Stenbæk, Lødderup paa Mors, lerblandet Muldjord i middelgod Gødningskraft.
- 10) Gaardejer Hansen, Tøving paa Mors; ved Forsendelse af Roerne til Analyse fik disse Frost, og der kunde derfor ingen Tørstofbestemmelse foretages, hvorfor Resultaterne herfra maa kasseres.
- 11) Godsejer Lichtenberg, Hessel, Grenaa, muldrig Jord med Kalkunderlag.

Paa Forsøgsgaardene Nr. 2, 4, 5, 6, 7, 9 og 11 har der kun været saadet Barres, Bangholm, Yellow Tankard og Champion, medens der paa Forsøgsgaardene 1, 3 og 8 var saadet af Runkelroer: Elvetham, Eckendorfer og 3 Stammer af Barres; af Kaalroer: Bangholm; af Turnips: Yellow Tankard, Greystone, Fynsk Bortfelder og Bullock; af Gulerødder: White Belgian, Champion, Vogeser, James og Stensballe. Paa alle Gaarde var af Kartoffler lagt Richters Imperator. I første Tilfælde indlægges i Regelen Forsøget i Marken, som Fig. I viser, i sidste Tilfælde, som Fig. II viser; men denne Plan for Rodfrugtarternes Fordeling bliver dog ofte ændret noget, naar de lokale Forhold gør det nødvendigt.

Paa Grund af den tørre Sommer har Afgrøden efter samtlige Rodfrugtarter været under middel i Aar, og begrundet paa, at Kaalroer paa alle Gaarde har været stærkt angreben af en graa Bladlus, har særlig disse kun givet et forholdsvis ringe Udbytte.

Paa Gaardene Hansskov (6) og Hessel (11) har Forsøget, i Lighed med, hvad der i tidligere Aar har været Tilfældet paa andre Gaarde, efter Ejerens Anmodning været kombineret med et Gødningsforsøg til Undersøgelse af, om et Tilskud af Kvælstofgødning alene eller Kvælstofgødning i Forbindelse med Kali og Fosforsyre-Gødning kunde anvendes med Fordel til Roerne.

II. Forædlingsforsøg med Runkelroer.

Formaalet er at undersøge, hvilke Metoder der er de formaalstjenligste at anvende ved Frøavl, og særlig om man ved at lægge Tyngdepunktet i Udvalget paa Afkommet kan opnaa hurtigere Resultat af Forædlingsarbejderne, end naar man ved Udvalget alene tager Hensyn til Moderindividerne. Et forberedende Forsøg til Undersøgelse heraf er paabegyndt paa Næs-

18 Alen	Champion	Bangholm	Barres	Yellow T.	Richters Imp.	Bangholm	Barres
	Barres	Yellow T.	Richters Imp.	Bangholm	Barres	Yellow T.	Champion
32 Alen		Fig. I.					

- Fig. I. 12 Rækker Barres
 10 — Bangholm
 8 — Yellow Tank.
 6 — Champion
 6 — Richters imp.

- Fig. II. 24 Rækker Runkelroer
 8 — Kaalroer
 20 — Turnips
 12 — Gulerødder
 12 — Kartoffler

60 Alen	Gulerødder	Kaalroer	Runkelroer	Turnips	Runkelroer
	Runkelroer	Kartofler		Kaalroer	
Turnips		Runkelroer	Gulerødder	Kaalroer	
	Turnips		Runkelroer		Kaalroer
Kaalroer		Runkelroer		Turnips	Kaalroer
32 Alen			Fig II.		

gaard ved Stubbekøbing. Af en Roebeholdning paa henimod 200000 Barres-Roer er efter Form, Farve og Størrelse udsøgt c. 5000 og af disse ved Prøve i Saltvandsopløsning de 1600 mest vægtfyldige Roer, og endelig er ved Vægtfyldebestemmelse i Roesaften af de 1600 igen udsøgt de 220 Roer, der havde størst Tørstofindhold. Disse 220 Eliteroer er indslaaede for til Sommer at kunne bruges til Frøavl. Eliteroerne er aftegnede, ligesom Vægten og Tørstofprocenten er noteret for hver enkelt, og disse Optegnelser vil saaledes komme til at danne det Materiale, der lægges til Grund ved den fremtidige Stambogsføring.

Til Bestemmelse af Krydsbefrugtningens Indflydelse hos Rodfrugter, der er plantede med normal Afstand, er der afvigte Sommer avlet Frø i Vallø Stiftshave af Elvetham og Barres, Yellow Tankard og Greystone samt Champion, White Belgian og Hollandsk rød Carotte. Varieteterne er plantede i Rækker med $1\frac{1}{2}$ Alens Afstand.

III. Dyrkningsforsøg med indenlandske Rodfrugtstammer.

For disse Forsøg, som anstilles ved Statens faste Forsøgsstationer, og som er en Fortsættelse i udvidet Form af de hidtil anstillede Stammeforsøg, er der i det forløbne Aar udarbejdet og af Statens Planteavlsudvalg approberet en detaljeret Forsøgsplan, i Henhold til hvilken der i September ved Bekendtgørelse i Landbrugspressen blev udstedt Indbydelse til danske Frøavlernes Deltagelse i Forsøg med Stammer af Barres, Kaalroer og de forskellige Kulturformer af Gulerødder.

Der blev anmeldt af:

Runkelroer	29	Stammer af Barres	
—	4	—	- nær beslægtede Kulturformer
Kaalroer	7	—	- Bangholm
Gulerødder	7	—	- forskellige Kulturformer.

Af de anmeldte Frøprøver er 15 fra Jylland, 12 fra Fyn, 11 fra Sjælland og 9 fra Lolland-Falster. Inden Aarets Udgang blev Prøverne udtagne af mig, ved hvilken Løjlighed der tillige er ført Tilsyn med, at de opgivne Frøbeholdninger var

til Stede. De Frøpartier, der paa denne Maade af Frøavlere er bleven undergivet Statens kontrollerende Undersøgelse, udgør tilsammen af

Runkelroer	(106698 Pd. + 1338 Pd. =)	108036 Pd.
Kaalroer	26823	-
Gulerødder	7552	-

For at sammenligne Frø af udenlandsk Avl med Brugsværdien af de indenlandske Stammer er der hos fire af de større og mest ansete Frøhandlerfirmaer i Udlandet indkøbt Prøver af de ovennævnte Kulturformer. Ligeledes er der anskaffet Frø fra nogle indenlandske Frøfirmaer for at belyse, hvorledes almindeligt Handelsfrø stiller sig sammenlignet med Frøavlernes Stammer.

Da Dyrkningsforsøgene med indenlandske Rodfrugstammer alene har til Formaal at undersøge disses relative Brugsværdi, vil der allerede i 1901 blive afgivet Beretning om første Aars Forsøg. Stammerne vil blive klassificerede efter deres Brugsværdi, men kun Navnene paa de Frøavlere, hvis Stammer kommer i 1. Klasse, bliver offentliggjorte.